

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Edukacja wizualna na lekcjach języka polskiego Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Humanistyka w szkole - polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Historii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 18HUMS.18KU.07359.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające
Koordynator zajęć	Emilia Kledzik, Sylwia Karolak, Anna Podemska-Kałuża	
Prowadzący zajęcia	Emilia Kledzik, Anna Podemska-Kałuża	
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Upowszechnienie wśród studentów zasad i metod kształtowania alfabetyzacji wizualnej na lekcjach języka polskiego.
C2	Wykształcenie u studentów umiejętności krytycznej analizy edukacyjnych materiałów wizualnych.
C3	Rozwijanie u studentów umiejętności planowania lekcji języka polskiego z wykorzystaniem materiałów wizualnych.
C4	Rozwijanie u studentów umiejętności projektowania działań doskonalących kompetencje polonistyczne z wykorzystaniem materiałów wizualnych.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna neurofizjologiczne, psychologiczne podstawy teorii widzenia;	D1.W13, D1.W3, D1.W5, HUM_K1_W06, HUM_K1_W13	Projekt
W2	zna metody interpretacji materiałów wizualnych;	D1.W1, HUM_K1_W05, HUM_K1_W06, HUM_K1_W13	Projekt
W3	zna typologię materiałów wizualnych, omawia zasady i formy komunikacji wizualnej;	HUM_K1_W03, HUM_K1_W06, HUM_K1_W13	Projekt
W4	zna zasady wykorzystania materiałów wizualnych w dydaktyce polonistycznej na wszystkich etapach edukacyjnych, a także w samodzielnej pracy ucznia.	D1.W15, D1.W4, HUM_K1_W06, HUM_K1_W13	Projekt
Umiejętności - Student/ka:			
U1	analizuje materiały wizualne z uwzględnieniem wybranej metodologii;	D1.U1, HUM_K1_U03, HUM_K1_U07, HUM_K1_U12, HUM_K1_U14	Projekt
U2	dobiera i selekcjonuje materiały wizualne w zależności od środowiska edukacyjnego i charakteru zajęć;	D1.U5, D1.U7, HUM_K1_U03, HUM_K1_U12, HUM_K1_U14	Projekt, Prezentacja multimedialna
U3	projektuje rozbudowane działanie dydaktyczne z wykorzystaniem materiałów wizualnych (tzw. projekt dydaktyczny);	D1.U5, D1.U7, HUM_K1_U04, HUM_K1_U14	Projekt, Prezentacja multimedialna
U4	potrafi zaplanować lekcję języka polskiego z wykorzystaniem materiałów wizualnych.	D1.U1, D1.U5, D1.U7, HUM_K1_U04, HUM_K1_U14	Projekt
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa stosować w praktyce lekcyjnej materiały wizualne na potrzeby kształcenia polonistycznego, pobudzać w uczniach ciekawość i potrzebę korzystania z różnych źródeł wiedzy.	D1.K1, D1.K2, D1.K6, D1.K7, D1.K8, HUM_K1_K04, HUM_K1_K07, HUM_K1_K08	Projekt, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Neurofizjologiczne, psychologiczne podstawy teorii widzenia.	W1, U2, K1	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Metody interpretacji materiałów wizualnych.	W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia
3.	Typologia materiałów wizualnych. Zasady i formy komunikacji wizualnej.	W3, U2, K1	Ćwiczenia
4.	Zasady wykorzystania materiałów wizualnych w dydaktyce polonistycznej na wszystkich etapach edukacyjnych. Analiza i interpretacja.	W4, U2, K1	Ćwiczenia
5.	Analiza materiałów edukacyjnych: podręczników, środków dydaktycznych, platform edukacyjnych, stron internetowych pod kątem przydatności materiałów wizualnych. Ocena i recenzja.	U2, K1	Ćwiczenia
6.	Projekt edukacyjny z wykorzystaniem materiałów wizualnych.	U2, U3, K1	Ćwiczenia
7.	Projekt lekcji z wykorzystaniem materiałów wizualnych.	U4, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda projektu, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest wykonanie trzech prac zaliczeniowych i uzyskanie z nich co najmniej oceny dostatecznej według szczegółowych kryteriów dostarczonych przez prowadzącego: Interpretacja materiału wizualnego Scenariusz projektu edukacyjnego (praca grupowa) Scenariusz lekcji wraz z przygotowaniem materiałów. Kryteria oceniania: bardzo dobry (bdb; 5,0): wyczerpująca i pogłębiona wiedza na temat teorii i praktyki edukacji wizualnej, pogłębione rozumienie zagadnień neuroestetyki w kontekście edukacyjnym, wyróżniający projekt edukacyjny, aktywny udział w zajęciach. dobry plus (+db; 4,5): jw. wiedza i teoria pogłębione, ale niewyczerpujące. dobry (db; 4,0): dobra wiedza na temat teorii i praktyki edukacji wizualnej, właściwe rozumienie zagadnień neuroestetyki w kontekście edukacyjnym, rzetelny i merytorycznie poprawny projekt edukacyjny, dobra aktywność na zajęciach. dostateczny plus (+dst; 3,5): jw. wiedza fragmentaryczna, usterki w przygotowanym projekcie. dostateczny (dst; 3,0): dostateczna wiedza na temat teorii i praktyki edukacji wizualnej, rozumienie podstawowych zagadnień neuroestetyki w kontekście edukacyjnym, poprawny projekt edukacyjny bez większych zastrzeżeń merytorycznych i warsztatowych, sporadyczna aktywność na zajęciach. niedostateczny (ndst; 2,0): brak wiedzy na temat teorii i praktyki edukacji wizualnej, brak zrozumienia zagadnień neuroestetyki w kontekście edukacyjnym, brak projektu edukacyjnego, bierny udział w zajęciach.

Literatura

Obowiązkowa

1. Arnheim R., Percepcja wzrokowa w edukacji, w: tegoż, Myślenie wzrokowe, tłum. M. Chojnacki, Wydawnictwo słowo/obraz/terytoria, Gdańsk 2011, s. 345-370.
2. Baluch A., Ilustracja, która prowadzi, w: tegoż, Od form prostych do arcydzieła, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2008, s. 99-109.
3. Dyduch B., Między słowem a obrazem. Dylematy współczesnej polonistyki, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2007.
4. Francuz P., Neuropoznawcze podstawy komunikacji wizualnej, w: Komunikacja wizualna, red. P. Francuz, SCHOLAR, Warszawa 2012, s. 11-46.
5. Gromadzka B., Widząc – rozumieć. Dydaktyka polonistyczna wobec edukacji wizualnej, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2009.
6. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach. Ostateczny kształt listy lektur określa prowadzący na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie projektu	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HUM_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krzewienia w pracy zawodowej kultury języka, kultury historycznej oraz kultury czytelnictwa
HUM_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania norm etycznych w pracy zawodowej historyka i polonisty oraz w popularyzacji treści humanistycznych
HUM_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego kształtowania i pielęgnowania własnych zainteresowań kulturalnych, w tym literackich i historycznych oraz spożytkowania ich w pracy zawodowej i w celu autoprezentacji
HUM_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje w praktyce zawodowej
HUM_K1_U04	Absolwent/ka potrafi twórczo, samodzielnie i w zespole realizować projekt edukacyjny i zadania badawcze, a także planować i realizować uczenie się
HUM_K1_U07	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje tekstów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację
HUM_K1_U12	Absolwent/ka potrafi korzystać z tradycyjnych i cyfrowych źródeł informacji, a także przestrzegać zasad wprowadzania danych do prac oryginalnych
HUM_K1_U14	Absolwent/ka potrafi stosować dobre praktyki kształcenia i wychowania w zakresie edukacji historyczno-polonistycznej
HUM_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię z zakresu wiedzy o języku, literaturze i historii oraz ich konteksty edukacyjne
HUM_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie metody analizy i interpretacji właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych oraz tekstów kultury w obrębie literaturoznawstwa, językoznawstwa i nauk historycznych
HUM_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie treści z zakresu psychologii, pedagogiki, dydaktyki ogólnej i dydaktyk przedmiotowych niezbędne do realizacji zadań związanych z edukacją polonistyczną i historyczną
HUM_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie treści z zakresu metodyki zadań edukacyjnych, w tym kształcących i wychowawczych, zorientowanych na edukację historyczno-polonistyczną
D1.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów
D1.K2	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym
D1.K6	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych
D1.K7	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia
D1.K8	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu
D1.U1	Absolwent/ka potrafi identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi
D1.U5	Absolwent/ka potrafi kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy
D1.U7	Absolwent/ka potrafi dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne
D1.W1	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych

Kod	Treść
D1.W3	Absolwent/ka zna i rozumie integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału
D1.W4	Absolwent/ka zna i rozumie kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno- komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym
D1.W5	Absolwent/ka zna i rozumie konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć
D1.W13	Absolwent/ka zna i rozumie znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych
D1.W15	Absolwent/ka zna i rozumie potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy